De får äntligen bli föräldrar - men tusentals protesterar

Snart kan lesbiska par och ensamstående kvinnor få rätt till assisterad befruktning i Frankrike. Den stora segern för den franska hbtq-världen har dock följts av omfattande protester.

Paret Diane Fradin(32) och Gabrielle Payet(28) från Vendée på den franska västkusten hoppas på att lagförslaget ska gå igenom. Men det är inget de vågar ta för givet.
—Det är blandade känslor. Vi har väntat på den här lagen så länge men den skjuts hela tiden på framtiden. Den tycks aldrig vara prioriterad, berättar de.

Frankrikes förre president François Hollande lovade att utöka lagen om assisterad befruktning till att gälla samkönade par och ensamstående redan 2013, i samband med att samkönade par fick rätt att gifta sig och adoptera. Men lagen sköts istället på framtiden och plockades upp som ett vallöfte av den nuvarande presidenten Emanuel Macron.

Diane Fradin och Gabrielle Payet vågar inte hoppas på att lagen ska hinna gagna dem personligen.
— Den kommer gå igenom en dag, det är oundvikligt, utvecklingen måste gå framåt. Men det är nog snarare nästa generation den kommer vara till glädje för. Vi har trots allt en biologisk klocka att förhålla oss till, säger Gabrielle Payet.

De är oroliga för att väntetiderna kommer vara långa och att samkönade par kommer att diskrimineras på de gynekologiska klinikerna.
— Vi kan inte veta om det verkligen blir så. Men det finns en rädsla för att prioriteras ner, precis som i adoptionsprocesser. Att samkönade pars ansökan hamnar längst ner i högen eller ”glöms bort”, säger Diane Fradin.

Trots att en majoritet av fransmännen är positiva till lagförslaget så möter det fortsatt mycket motstånd. Senast den 10 oktober demonstrerade människor i 61 olika städer runt om i Frankrike mot att samkönade par och ensamstående kvinnor ska få rätt till assisterad befruktning.

Gabrielle Payet och Diane Fradin förstår inte dem som protesterar.
— Det är orättvist. Vi tar inte ifrån dem några rättigheter, i deras liv förändrar det här ingenting. Det är hat som får dem att protestera mot oss och våra rättigheter vilket så klart är sårande, säger Diane Fradin.

Paret tänker dock inte låta sig avskräckas. De vill bli föräldrar tillsammans.
—Vi håller modet uppe. Våra vänner och familjer är stöttande, och vi är hoppfulla. En kvinna behöver vara stark i dagens samhälle, och en homosexuell kvinna ännu starkare, säger Gabrielle Payet.

Organisationen La Manif Pour Tous startade som protest när lagen om samkönade äktenskap skulle klubbas och samlade då hundratusentals demonstranter på Paris gator. Nu kampanjar de på nytt mot lagförslaget om assisterad befruktning. Ludovine de La Rochère är ordförande.

—Att ha en pappa är både jätteviktigt och helt fantastiskt, och inte något som barn ska berövas. Vuxnas önskningar ska inte stå över barns välmående och rätt att känna till sitt ursprung, säger hon.

Ludovine de La Rochère menar att assisterad befruktning för samkönade par och ensamstående gör barn till handelsvaror.
—Staten ska inte ägna sig åt tillverkning av barn. Assisterad befruktning ska enbart vara en möjlighet för heterosexuella par som inte kan få barn av patologiska skäl.

Men La Manif Pour Tous är även emot att homosexuella par ska få adoptera.
—Där är skadan dubbel. Först har barnet blivit av med sin biologiska mamma och pappa. Sedan ska barnet i sin adoptionsfamilj återigen berövas möjligheten att få en pappa, säger Ludovine de La Rochère.

Hon säger sig dock respektera homosexuella.
— Vi fördömer homofobi. De extrema, aktivistiska organisationer som anklagar oss för att vara homofober är oärliga och gör det för att försöka tysta oss. De försöker utesluta oss ur debatten men vi kommer aldrig låta oss tystas, säger Ludovine de La Rochère.

Inom hbtq-världen och bland organisationer som kämpar för sexuella och reproduktiva rättigheter har förslaget mottagits med glädje, om än inte odelad sådan. I ett gemensamt uttalande kritiserar nio organisationer lagen för dess brist på ambition. Bland annat ifrågasätter organisationerna varför transpersoner utestängs från möjligheten till assisterad befruktning. De kritiserar också att möjligheten till äggdonation inom samkönade par har strukits ur förslaget.

I väntan på att lagen skall bli verklighet får lesbiska par och ensamstående hitta andra vägar för att bilda familj. Tvärs över Frankrike, i Haute-Saône, bor Estelle Fumi(26) och Camille Chenu(32). Likt många andra franska, samkönade par åker de till Belgien för att få hjälp att bli gravida. Men resan dit från deras lilla by nära den schweiziska gränsen är lång.
— Besöken är dyra och ibland har vi bara en dags förvarning innan vi behöver åka dit. Vi har som tur är förstående arbetsgivare som låter oss ta ledigt med väldigt kort varsel, förklarar Estelle Fumi.

Att invänta möjligheten till assisterad befruktning i Frankrike var inte ett alternativ.
— Vi har velat ha barn länge men väntat på en stabil livssituation. Nu är jag klar med mina studier och vi har båda fast jobb så nu vill vi inte vänta längre, säger Estelle Fumi.

Men även om de genomgår den medicinska processen i ett annat land så skulle det nya lagförslaget gynna dem juridiskt. Om ett samkönat par genomgår assisterad befruktning utomlands behöver den icke-bärande föräldern i nuläget adoptera barnet. Dessutom måste samkönade par vara gifta för att den icke-bärande föräldern skall erkännas. Om lagen går igenom kommer denna process underlättas.
—Vi vill verkligen ha barn, varken juridiken eller ekonomin kommer hindra oss från att genomföra det här, säger Estelle Fumi.

Däremot skräms hon av protesterna och är orolig för vad deras framtida barn ska mötas av.
— Jag är rädd för den elakhet som barnet riskerar att utsättas för, i skolan och på andra platser, säger Estelle Fumi.

Hennes partner Camille Chenu delar dock inte hennes ängslan.
—Jag är inte mer orolig än om jag vore hetero. Första gången jag gick på Pride-tåget i Paris blev det en konfrontation med motdemonstranter vid Place de la Bastille. Det var obehagligt men samtidigt var vi så många fler, mer enade och starkare. Sedan dess skrämmer de inte mig, berättar hon.

Camille Chenus och Estelle Fumis besök i Belgien har behövt pausas tillfälligt på grund av de franska pandemi-restriktionerna. Men så fort de kan återupptar de resan mot att bli föräldrar tillsammans.

Evelina Ivarsson
OTTAR
December 2020

FAKTARUTA
Assisterad befruktning, i Frankrike kallad PMA(procréation médicalement assistée), för samkönade par och ensamstående ser nu ut att bli verklighet i Frankrike under 2021. I det nuvarande förslaget skulle förändringen finansieras av det offentliga sjukvårdssystemet, något som varit ett av de stora debattämnena. Lagförslaget röstades igenom en andra gång av nationalförsamlingen under sommaren och var planerad att behandlas en andra gång i senaten senast i början av 2021. På grund av pandemin är det dock i nuläget oklart när detta kommer bli av.